
 ANY XVI

LA GRALLA

PUBLICACIÓ SETMANAL

 NÚM. 758

LA NOSTRA REPÚBLICA

Mai no havíem gosat dir ben clarament la nostra insatisfacció d'ençà del 14 d'abril històric. No gosavem, perquè allò, que hauria estat l'expressió del nostre fervor republicà, no semblés un altre atac encara, un acte més del sabotatge que es feia a la República nou nada.

No; no era aquella la República que nosaltres havíem somniat i havíem anhelat tants anys! Els republicans havíem somniat una República laica, que fos l'afirmació del poder civil damunt de tots els altres poders seculars; que igualment fossin sotmesos a l'autoritat legal el més humil obrer i el més gran senyor; que el clero sabés quina era la seva missió, estrictament espiritual, i que els militars se subordinessin a les ordres del govern del poble. Havíem cregut també que de tots els llocs de governament del país se n'havia de foragitar tots aquells que cada dia i sempre gallejaven del seu desafecte al règim i tots els seus esforços eren per sabotejar-lo. Havíem cregut que no veuríem més els atropellaments a l'obrerisme pel sol fet que aquest lluités per les seves reivindicacions... Havíem cregut tantes coses! Ens havíem fet tantes il·lusions! Eren tants els somnis que havíem forjat en el nostre anhel per aquella República que els nostres pares ens havien ensenyat a estimar ja molt abans de la seva naixença!...

Mes, cal que ho confessem, i ara ja podem fer-ho sense cap temença: la República, aquella República, no era la que nosaltres volíem, no era la que nosaltres havíem somniat, no era la que ens havia concitat contra nosaltres l'odi ferotge de la gent carlina i dels cacics de mala ànima i dels militars sense honor i dels assassins dels treballadors llavors que des del despatx dels generals Arlegui i Martínez Anido es decretava l'assassinat dels obrers i dels republicans de Catalunya.

No. Tot era igual que abans del 14 d'abril. O pitjor. Els obrers també eren perseguits com a feres. Als despatxos i oficines hi trobàvem la mateixa gent d'abans. A les casernes es conspirava contra tot intent renovador, com en aquell temps de les juntes de defensa. El capellà i el cacic eren els amos a tots els pobles i poblets. Als llocs dirigents dels partits de govern hi veïem els últims arribats i molt sovint els més inútils...

Tots els qui la República tenia al seu servei eren els seus pitjors enemics, si aquesta no era la República del cardenal Segura, dels Gil Robles, de la Lliga dels senyors Cambó i Ventosa, o la dels carlins, dels

militars facciosos i dels botxins de la classe treballadora.

Es cert —cal que ho recordem— que s'havien dictat lleis per la laïcització del país, però aquestes lleis no es complien; no les complien ni tan sols els alcaldes «republicans», ni els mestres «laics» que cobren de l'Estat, ni els jutges, ni ningú. Es cert que s'havia abolit la llei de jurisdiccions, però les jurisdiccions subsistien i subsistien amb més verí que mai i amb més força que mai. Tot, tot era com abans! A Espanya no hi havia hagut sinó un sol canvi: s'havia posat un senyor Niceto al lloc on era aquell Borbó de mala memòria. Res més.

Es clar que quan un Azaña o un altre republicà autèntic dictaven una llei, ens engrescàvem; és que pensàvem que llavors començava a anar de debò; però no hi anava mai de debò; no hi podia anar. La República era sotmesa als seus enemics i els seus governants eren coaccionats, eren presoners dels seus propis servidors, la gent més vil i més deslleial, com ara tothom ha pogut veure.

Potser l'única cosa que ha pogut tenir una efectivitat en l'hora suprema de la defensa de la República, ha estat el reconeixement de la personalitat de Catalunya i la concessió de l'Estatut, tot i que a Catalunya també patíem encara del mal que corcava el cos social de l'Estat espanyol.

D'això que diem ara, tothom se n'ha pogut convèncer. Els mateixos governants de la República ja ho declaren. Ells mateixos confessen la seva tragèdia per haver hagut de sostenir aquella lluita inacabable contra tots aquests facinerosos que a la fi han portat el poble a la lluita que ells, cors generosos, volien evitar.

Tant-de-bo que la lliçó aprofiti i que ara, a la fi!, trobem, ja no aquella República que havíem anhelat com un mitjà, sinó aquella altra que albiràvem més enllà, com una fita molt difícil d'assolir! Som optimistes per temperament. I si aquests anys de República que no era la nostra mai no defallirem, ara tenim una fe absoluta en l'esdevenidor dels destins de Catalunya i d'Espanya. Amunt els cors, doncs! A la lluita tots, cada ú des del seu lloc! A vèncer l'enemic! A superar el pas difícil i dolorós amb que han volgut barrar el camí de la República democràtica els eters enemics del poble!

AMADOR GARRELL